

دروشمی (بهره و خانووه قوره‌کان) له‌نیوان سهره‌تاو نه‌نجامدا

مهمود قهر داغی

یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان له‌سهره‌تاو دروستبوونیه‌وه پستی به‌کومه‌لانی خه‌لکی چه‌ساوه‌ی کوردستان به‌ست و له‌ناو چه‌رگه‌ی چینوتویژه هه‌ژاره‌کانه‌وه سه‌ریه‌له‌داو گه‌شه‌ی کردو هه‌ر به‌پشتیوانی و توانای راسته‌خوی نه‌وان له‌قوناغیکی هه‌ستیار ناسکی میژووی گه‌له‌که‌ماندا گیانی مقاومه‌تی کرده‌وه به‌به‌ر جو‌لانه‌وه‌ی رزگار یخوازی کوردداو دریژه‌ی به‌کاروانی خه‌باتیکی سه‌خت و بیوچان دا، بویه‌پشت به‌ستنی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان به‌کومه‌لانی خه‌لکی هه‌ژارو چه‌ساوه‌کان له‌نه‌نجامی واقیعی دروستیوانی خوی و نه‌مونی دریژ خایه‌نی بووه له‌وه بواره‌داو خالی چه‌وه‌ری بیکه‌په‌ناوه له‌به‌ر نامه‌ی گشت کۆنگره‌وه کۆنفرانس و کۆرو کۆبوونه‌وه‌کانیداو جه‌خت له‌سهر نه‌وه لایه‌نه‌وه که‌وه ده‌بی پشتیوانی چینوتویژه زه‌مه‌تکیش و ره‌ش و روت و هه‌ژاره‌کانی گه‌له‌که‌مان له‌به‌ر نه‌کری و نامانج و به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانیان له‌به‌ر چاوبه‌گیری و چاکیان بدریژه‌وه له‌کاتی وه‌رگرتنی ده‌سه‌لاتی سیاسیدا. دوا‌ی راپه‌رین و هه‌له‌ب‌ه‌راردنی په‌ر له‌مان و دامه‌زاردنی حکومتی هه‌ریمی کوردستان و دواتریش هه‌له‌ب‌ه‌راردنی نه‌نجومنی شاره‌وانییه‌کان یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان نه‌وه په‌یوه‌ندییه‌ دیالیکتیکی و راستییه‌ چه‌وه‌ری به‌به‌ر چاوی خوی گرتووه به‌ناهییه‌تی هه‌ف‌ال مام جه‌لال که به‌ر ده‌وام له‌رینه‌مایی و ته‌کانیدا دوا‌ی وابه‌سته‌یی و گه‌شه‌پیدانی کرده‌وه. هه‌ر بۆ نه‌وه‌ش دوا‌ی هه‌له‌ب‌ه‌راردنی یه‌که‌م نه‌نجومنی شاره‌وانی سلیمانی له‌3ی شوباتی 2000دا چه‌ند جار یه‌ک سهردانی کردین که یه‌که‌میان له‌12ی شوباتی 2000دا بوو بۆ په‌رژه‌بایی لیکردن و دووه‌میان له‌2ی ناداری 2000دا بوو که‌رینه‌مایی و نامۆزگار یه‌که‌کانی خوی په‌شکه‌شکردین و وه‌کو (کارنامه‌ی) داها‌توومان جه‌ختی له‌سهر ناوه‌دانکرده‌وه‌ی شاری سلیمانی و جواتر کردنی و گه‌باندنی خزمه‌تگوزاری بۆ هه‌موو لایه‌کی شارو به‌په‌له‌ی یه‌که‌م و به‌په‌له‌ بۆ گه‌ره‌که هه‌ژاره‌کان (که به‌دریژایی میژووی جو‌لانه‌وه‌ی رزگار یخوازی کردو سووته‌مه‌نی شو‌رش و راپه‌رینه‌کان بوون و بیبه‌شکارون له‌هه‌موو په‌یوستییه‌کانی ژیان و ده‌بیته‌ نه‌م نه‌نجومنی شاره‌وانییه‌ که به‌ده‌نگ و ویستی نه‌وان هه‌له‌ب‌ه‌راره‌وه نه‌مۆر چاکیان بداته‌وه له‌خزمه‌تباندا بیته‌).. هه‌تد سهره‌تاو به‌ر نامه‌که‌شی به‌م شیوه‌یه بۆ دیاریکردین:

- 1-پشت به‌خوبه‌ستن به‌هۆی چاکی ریکه‌ستن و کۆکرده‌وه‌ی داها‌تی شاره‌وانییه‌وه.
- 2-پشت به‌ستن به‌یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان به‌هه‌موو دۆست و لایه‌نگرو نه‌ندامه‌کانیه‌وه.
- 3-پشت به‌ستن به‌هاوکاری و یارمه‌تی و بودجه‌ی حکومت.
- 4-هاندانی ده‌وه‌مه‌ندو خاوه‌ن سهرمايه‌کان بۆ دروستکردنی په‌رژه‌ی جۆراوجۆری ئابووری و وه‌به‌ر هیئانی سهرمايه‌کانیان.

5-دانانی پلان و به‌رنامه‌ریژکردن بۆ جیه‌بیکردنی په‌رژه‌کانی شاره‌وانی.

6-سوودو وه‌رگرتن له‌به‌ریاری 986

7-دروستکردنی په‌یوه‌ندی راسته‌خۆ له‌گه‌ل کومه‌لانی خه‌لکیداو په‌رس و را وه‌رگرتن.

8-گرنگیدان و په‌ر په‌یدانی به‌شی راگه‌یاندن و ره‌نگدانه‌وه‌ی پلان و کاره‌کان له‌رادییو و تله‌فزیۆن و رۆژنامه‌ی گو‌قاره‌کاندا.

9-گه‌یاندن و په‌شکه‌شکردنی خزمه‌تگوزاری بۆ خانووه‌ قوره‌کان واته (گه‌ره‌که هه‌ژاره‌کان).. هه‌تد.

هه‌روه‌ها به‌ریژی له‌نیواره کۆبوونه‌وه‌یه‌کی ناسایی نه‌نجومنی شاره‌وانی رۆژی شه‌مه‌ه‌ی ریکه‌وتی 1ی نه‌یلولی 2001دا به‌شداریکردو جار یه‌کی تر جه‌ختی له‌سهر دروشمی (بهره و خانووه قوره‌کان) کرده‌وه تانوسینی نه‌م و تاره‌ش به‌دواداچوونی به‌ر ده‌وامی ته‌واوی له‌وه باره‌یه‌وه هه‌بووه هه‌ر که‌موکورتی و لادانیکی تیا به‌دیگر دبیته هه‌ولی چاکیکردنی داوه.

نیمه‌ی نه‌نجومنی شاره‌وانی سوودی زۆرمان له‌وه رینه‌یانه وه‌رگرت و کردمان به‌دروشمی کارنامه‌ی خۆمان و توانیمان بۆ چوونی هه‌ندی له‌هاورینه‌ی نه‌ندامی نه‌نجومنه‌ن راست به‌که‌ینه‌وه (که پیمان وابوو ده‌بی به‌په‌له‌ی یه‌که‌م خزمه‌تی نه‌سلی شاره‌که به‌کری و گه‌ره‌که هه‌ژاره‌کانیان به‌خه‌لکی لادیکان و هاورده‌ داوه‌ناو خزمه‌تگوزاری شارستانیان پی ره‌وانده‌به‌بینین له‌کاتیکیدا نه‌وه گه‌ره‌که لادیه‌یه هه‌ژارنشینانه زیاتر له‌80%ی دانیش‌توانی شاری سلیمانی بیکدین). نیمه‌ به‌توانیه‌کی که‌مه‌وه توانیمان وه‌کو نویسه‌ری هه‌موو شارو به‌گۆیره‌ی یاسای ژماره (6)ی سالی 1993ی به‌ریوه‌بردنی شاره‌وانییه‌کان و رینه‌ماییه‌کانی به‌ریزه‌ مام جه‌لال په‌رۆسه‌ی ئاوه‌دانی و خزمه‌تگوزاری به‌شیه‌یه‌کی گشتی بۆ هه‌موو شار فه‌راهه‌م به‌که‌ین که له‌حه‌فته‌ سالی رابردووی ژیرده‌سته‌یدا لیه‌ بیبه‌شکاربوو، به‌دابه‌شکردنی به‌سهر دوو لایه‌ن و (4) قوناغی ئیشکردندا به‌گۆیره‌ی بودجه‌ی داها‌تی له‌ده‌سته‌ی شاره‌وانی سلیمانی به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه: یه‌که‌م: جیه‌بیکردنی خزمه‌تگوزاری ته‌واو (ناو، ناوه‌رۆ، کۆنکریت و قیرتاوکردن، باچه‌ه) که به‌شی هه‌ره زۆریان ته‌واوکارون یان له‌قوناغی کۆتاییدان وه‌کو گه‌ره‌که‌کانی خه‌بات، زه‌مناکو، شیخ محییدین، کاریزه‌وشک، مه‌جیدبه‌گ، شه‌هیدانی ئازادی، ده‌باشان، شه‌کره‌که، زه‌رگه‌ته، شاره‌وانی، رزگاری، شیوی قازی، چوارباخ، دهرگه‌زین، په‌ر مه‌سور، برایم پاشا، گاوران، مه‌لکه‌ندی، سه‌یوان، سلیمانی تازه، ریه‌ابه.

دووم: جیبه‌جیکردنی پرۆزه‌ی خزمه‌تگوزاری (ناو، ناومرۆ، کۆنکریت و قیرتاو، باخچه) که دراون به‌کۆمپانیاکان و حالی حازر ئیشیان تباده‌کری و له‌ماوه‌ی دیاریکراوی خویاندا ئه‌و خزمه‌تگزار یانه ته‌واوده‌کری و ه‌کو گهره‌که‌کانی ولۆبه، شیخ عه‌باس، مامه‌یاره، رۆژه‌لات، گۆیژه، سه‌روهری، هه‌وار مبه‌رزه، جوله‌کان، قالاوا، زهرگه‌ته‌ی کۆن، سارداو، سه‌ر شه‌قام، شه‌هیدانی سه‌ر چنار، سه‌ر چنار.

سه‌یه‌م: ئه‌و گهره‌که‌کانی کاری هونهرییان بۆ کراوه‌ی پاره‌ی پێویستیان بۆ ته‌رخانکراوه‌ی نیردراون بۆ ده‌زگای پرۆزه تایبه‌تییه‌کانی ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان بۆ ئه‌وه‌ی له‌ریگه‌ی که‌مه‌کردنه‌وه‌ی نه‌یه‌نییه‌وه‌ی بدرین به‌کۆمپانیاکان و له‌مهرزی ئیشکردنی ئه‌مسالدا ده‌سته‌به‌کار ده‌بن بۆ پێشکه‌شکردنی خزمه‌تگوزارییه‌کان و ه‌کو گهره‌که‌کانی باخی شیخ له‌تیف، هۆمه‌رمه‌ندان، مه‌لا که‌مال، همه‌مه‌ مسته‌فا، دلیران، حاجی‌اوا، کانی کورده، ئاوه‌که‌کانی زیرینۆک، نازادی.. به‌مه‌رجیک ئاوو ئاوهرۆو باخچه‌یان بۆ دابینه‌کراوه‌ی به‌شیکێ زۆریش له‌کۆلان و شه‌قامه‌کانیان قیرتاوکراوه‌ی جگه‌ له‌که‌کانی کورده‌ی که‌ ته‌نها تۆری ئاوی بۆ جیبه‌جیکراوه‌.

چوارهم: دیزاینکردنی ئه‌و شوینانه‌ی که‌ زه‌ویه‌کانیان دابه‌شکراوه‌ به‌سه‌ر هاوولاتیاندا له‌ریگه‌ی نووسینه‌گه ئه‌ندازمیه‌که‌مه‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی دوا‌ی ته‌واوکردنی کاره‌ هونهرییه‌کان بنیررین بۆ ده‌زگای تایبه‌ت و بدرین به‌کۆمپانیاکان بۆ ئه‌نجامدانی پرۆزه‌ی خزمه‌تگوزاری له‌گه‌ره‌که‌ تازه‌که‌ندا که‌ ده‌که‌ونه‌ که‌ ته‌که‌کانی قه‌رتو‌غان و هۆمه‌رمه‌کو‌پرو قه‌رگه‌وه‌ که‌له‌کن و کانی سپیکه‌وه‌ زهرگه‌ته‌.

پنجهم: دروستکردنی ده‌یان باخچه‌وه‌ ته‌واوکردنی پارکی نازادی و ده‌روازه‌ی رۆژه‌لات و بناغه‌دانانی پارکی شار. شه‌شه‌م: دابینه‌کردنی زه‌وی بۆ خاوه‌ن سه‌رمایه‌ و مبه‌ر هینه‌ره‌کان له‌کایه‌که‌کانی پێشه‌سازی و بارزگانی و گه‌شتوگوزارو دروستکردنی بازاری هاوچه‌رخدا.

*جیگری ئه‌نجومه‌نی شاره‌وانی سلیمانی